

A Fővárosi Ítéltábla a Harsányi és Baltay Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Baltay Levente ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a Krzyzewsky Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Krzyzewsky Beáta ügyvéd) által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. január 9-én kelt 26.P.24.374/2011/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított kereseti kérelmében a köztársasági elnök ... napja óta meghozott kegyelmi döntéseinek anonimizált másolatai kiadására kérte kötelezni az alperest - amely kezelője a kért adatoknak -, arra hivatkozással, hogy az egyéni kegyelem a jogerősen kiszabott büntetés végrehajthatóságát szünteti meg, a közhatalom egy aktusa, és annyiban áll szemben a jogbiztonsággal, hogy a jogerős büntető ítéletek megváltoztathatatlanságához fűződő társadalmi érdekekkel ellentétesen hat, ezért kiemelkedő közérdek fűződik ahhoz, hogy a döntések az érintettek személyes adatainak felismerhetetlenné tétele mellett megismerhetők legyenek, mert a kegyelmi jogkör gyakorlásának korlátja csak a nyilvánosság lehet.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Vitatta adatkezelői minőségét arra hivatkozással, hogy kizárólag adatfeldolgozási tevékenységet végez. Álláspontja szerint kizárólag a döntéseket összegző statisztikai adatok minősülnek közérdekű adatoknak, és az erre vonatkozó nyilvánosságra hozatali kötelezettségének eleget tesz azzal, hogy a honlapján

évente közzéteszi azt, hogy a köztársasági elnök hány esetben döntött kegyelmi kérelemről, mennyi volt a kegyelemben részesítés, és mennyi volt a feltételhez kötött kegyelem.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta és ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére a köztársasági elnök ... napja óta meghozott kegyelmi döntéseinek anonimizált másolatát.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 29.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában hivatkozott az Avtv. 20. § (1), (2), (3), (5), (6) bekezdésére, a 21. § (1), (2), (3) bekezdésére, valamint a (7) bekezdésében foglaltakra.

Rögzítette, hogy a felperes gyakorlatilag egyetlen típusú adatra szűkítette le keresetét, nevezetesen a ... napja óta keletkezett kegyelmi döntések kiadására.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes adatkezelői minősége a kegyelmi határozatok vonatkozásában egyértelműen megállapítható az Avtv. 2. § 8-9. pontjában és a 70/2009. (VI. 11.) KE határozat 7. pontjában, valamint a szervezeti és működési szabályzatról szóló 228/2010. (IX. 17.) KE határozat 9. pontjában foglaltak alapján, mivel tevékenysége, feladata kiterjed a közérdekű adatszolgáltatásra, a kegyelmi döntések rendszerezésére, tárolására, irattározására és azok továbbítására.

Az elsőfokú bíróság egyetértett a felperes azon álláspontjával is, hogy maguk a kegyelmi döntést tartalmazó okiratok - az abban szereplő személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett - közérdekű adatoknak minősülnek, és az Avtv. 2. § 4. pontja alapján a közérdekű adatok megismerhetőségének biztosítása a közfeladatokat ellátó szervek kötelezettsége.

Az alperes kezelésében levő kegyelmi döntések a köztársasági elnök közhatalmi tevékenységének gyakorlása során keletkezett adatok, így - a kegyellemmel érintett személy személyes adatain kívül - a tartalmukban olyan közlést hordoznak, ami az állami közhatalom megnyilvánulásai. Az ítéletek végrehajthatóságát kizáró kegyelmi aktusnak az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a nyilvánosság kontrollja alá kell esnie, mert az Avtv. 1. §-ában megfogalmazott cél csak akkor érvényesül maradéktalanul, ha a kegyelmi döntések anonimizált másolatai kiadásra kerülnek.

Mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság az ítéletével a ... napja óta meghozott kegyelmi határozatok anonimizált másolatainak kiadását rendelte el.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. §-a alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint a ..., mint a kegyelmi döntést meghozó köztársasági elnök munkaszervezete nem adatkezelőnek, hanem adatfeldolgozónak minősül.

Arra hivatkozott, hogy a jelenlegi jogi szabályozás hiányos, nem egyértelmű abban a tekintetben, hogy a kegyelmi eljárás során keletkezett adatok közül mi minősül közérdekűnek. Utalt arra, hogy az adatvédelmi biztos éppen ezen jogi hiányosság miatt kezdeményezte már 2007-ben a kegyelmezésre vonatkozó jogi előírások szabályozását.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a kegyelmi döntést tartalmazó okiratot az abban szereplő személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett minősítette közérdekű adatnak, ugyanakkor arról nem rendelkezett, hogy az anonimizálást milyen tekintetben kell megvalósítani. Az anonimizálást ugyanis úgy kell elvégezni, hogy a kegyelmi döntéssel érintett személy semmilyen módon ne válhasson beazonosíthatóvá.

E körben hivatkozott a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) elsőfokú ítélet meghozatalát követő alperesi megkeresésre adott tájékoztató levelére, amelyben az került kifejtésre, hogy az anonimizálást nem csupán a névadatok tekintetében kell megvalósítani, hanem annak azt kell eredményeznie, hogy az érintetteket ne lehessen egyáltalán kapcsolatba hozni az adott kegyelmi döntéssel.

Álláspontja szerint a kegyelmi döntés megfelelően anonimizált tartalommal már alkalmatlan arra, hogy az a köztársasági elnök kegyelmi aktusainak nyilvánosság által történő kontrollját biztosítsa.

Kiemelte, hogy a jogalkotó számára fontosabb érdek fűződik a személyiségi jogok védelméhez, mint a közérdekű adatok nyilvánosságához, és amíg ebben a kérdésben megfelelő törvényi szabályozás nem születik, a kegyelmi döntést tartalmazó okiratok nem minősülhetnek közérdekű adatnak.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes kezelésében levő kegyelmi döntések a köztársasági elnök közhatalmi tevékenységének gyakorlása során keletkezett adatok, így tartalmukban az állami közhatalom megnyilvánulásainak kifejeződésai.

Az alperesi honlapon közzétett statisztikai adatok csak a kegyelmi határozatok ismerete alapján jeleníthetők meg, így az Avtv. 2. § 9. pontjában foglaltak szerint az adatokon végzett műveletek összessége, a gyűjtés, a felvétel, a rögzítés, a rendszerezés, a tárolás, a felhasználás adatkezelésnek minősül, ezáltal az alperes egyértelműen közérdekű adatkezelő. Azt nem kifogásolta, hogy a kegyelmi határozatokat a személyes adatok felismerhetetlensége - anonimizálása - mellett kell a nyilvánosság számára elérhetővé tenni, kiadni.

Álláspontja szerint az azonban ellentétes a jóhiszemű pervittel, hogy a jogi képviselővel rendelkező alperes „kifejezett törvényi tilalom ellenére” a hatósághoz, a NAIH elnökéhez fordult, akinek válaszlevele burkolt állásfoglalásnak tekinthető.

A 3/2007-es OITH szabályzatára figyelemmel véleménye szerint a kegyelmi határozatokat a bírósági határozatokhoz hasonló módon kell anonimizálni, ennek értelmében - az Avtv. 19. § (4) bekezdése és az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján - nem takarható ki a közérdekből nyilvános adat, és a közfeladat ellátásával összefüggő személyes adat nyilvánosságra hozatala sem tagadható meg.

A köztársasági elnök közfeladatot ellátó személy, a kegyelmi jogkör gyakorlója, a közvéleménynek pedig joga van tudni azt, hogy az államfő milyen különleges méltánylást érdemlő esetekben gyakorol kegyelmet.

Mindezek alapján kérte az első elsőfokú bíróság határozatának a helybenhagyását.

Az alperes előkészítő iratában korábbi nyilatkozatait fenntartva csak azt emelte ki, hogy a NAIH nem lépte át a jogszabályi korlátokat, mert csak elvi érveléssel nyilatkozott az anonimizálásról és nem a kegyelmi határozatok közérdekűségével összefüggésben foglalt állást. A fennálló jogi szabályozatlanságra, hiányosságra és arra utalt, hogy a jelenlegi helyzet alkalmatlan arra, hogy adatvédelmi szempontból megfelelő biztosítékot nyújtson az érintettek beazonosíthatatlanságára. Arra is hivatkozott, hogy a bírósági határozatok nyilvánosságát külön e célból megalkotott jogszabály rendezi, amely analóg módon nem alkalmazható a kegyelmi döntésekre.

Az alperes fellebbezése alapos.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból nem helytálló következtetést vont le, az így meghozott döntésével a másodfokú bíróság nem értett egyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla elsősorban arra mutat rá, hogy a köztársasági elnök által gyakorolt egyéni kegyelmezési jog a felperesi adatigénylés időpontjában hatályos 1949. évi XX. törvény - Alkotmány - 30/A. § (1) bekezdés k.) pontjában írt felhatalmazás szerinti közhatalmi jogi aktus, amely elsősorban erkölcsi normákon alapul. Az így biztosított kegyelmezési jog - amely nem korlátozható - lehetőséget teremt arra, hogy adott esetben a társadalom védelmét általánosságban szolgáló tételes jogi normával szemben a társadalom széles rétegeiben kialakult erkölcsi közfelfogásnak megfelelő, az egyéni körülmények és méltányolható okok mérlegelése révén alapuló döntés kerülhessen előtérbe.

A kegyelmi határozat, mint közhatalmi jogi aktus a perbeli esetekben is alkalmazandó 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § (4) pontja alapján önmagában nem vitásan közérdekű adatnak minősül.

A 2000. évi XXXIX. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a köztársasági elnököt feladatainak ellátásában a Köztársasági Elnöki Hivatal segíti.

A Köztársasági Elnöki Hivatal Alapító Okiratának módosításáról szóló 228/2010. (IX. 17.) KE határozat 9. pontja szerint a Köztársasági Elnöki Hivatal a köztársasági elnök munkaszervezete, mely - az Alkotmány, a vonatkozó törvények és egyéb jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően - segíti a köztársasági elnököt feladatai ellátásában. Ennek keretében többek közt ellátja a Köztársasági Elnökség gazdálkodási, működési, általános igazgatási, valamint közszolgálati ügyeinek intézését; részt vesz a hivatalos szerveket, médiát, állampolgárokat érintő hivatalos kapcsolattartásban, tájékoztatásban, levelezésben; a jogszabályoknak megfelelően biztosítja a személyes adatok védelmét, az állami és szolgálati titok védelmét, szolgáltatja a közérdekű adatokat, üzemelteti a Köztársasági Elnöki Hivatal honlapját.

Mindezen jogszabályi rendelkezésekből következően egyértelműen megállapítható, hogy az alperes az ellátandó feladatait tekintve közérdekű adatkezelőnek minősül,

mivel a köztársasági elnök határozatainak nyilvántartása, rögzítése, rendszerezése, tárolása körében végzett tevékenysége az Avtv. 2. §. 9. pontja szerinti adatkezelés.

Ezt követően abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes, mint adatkezelő kötelezhető-e a közérdekű adatnak minősülő kegyelmi határozatok kiadására, s ha igen, milyen formában.

Az Avtv. 20. § (4) bekezdése értelmében ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

Annak eldöntéséhez, hogy a felperes által kiadni kért közérdekű adatok között van-e olyan adat, ami az igénylő által nem ismerhető meg, abból kellett kiindulni, hogy a köztársasági elnök kegyelmi határozata - amelyet a köztársasági elnök méltányossági jogkörében eljárva indokolási kötelezettség nélkül hoz meg és amellyel szemben jogorvoslatnak nincs helye - ténylegesen milyen tartalommal bír, milyen adatokat tartalmaz.

A rendelkezésre álló adatok alapján az volt megállapítható - és ezt a peres felek sem tették vitássá -, hogy a kegyelmi határozat kizárólag az érintett nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, a kegyelemmel érintett bírósági ítélet ügyszámát és az érdemi kegyelmi döntést tartalmazza indokolás nélkül.

Ezen adatok közül az érintett neve, születési adatai, anyja neve egyértelműen személyes adatnak minősül.

Az Avtv. 2. § (1) pontjában szabályozottak szerint személyes adatnak kell tekinteni minden olyan adatot, amely az érintettel kapcsolatba hozható és amely alapján az érintettre következtetni lehet.

Ezen szabályozás tükrében vizsgálta a Fővárosi Ítéltábla azt, hogy a kegyelmi határozatban a kegyelemmel érintett bírósági ügyszám milyen adatnak minősül.

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény 16-20. §-aiban rendelkezik a bírósági határozatok nyilvánosságáról, meghatározva azt, hogy a közzétett határozatban szereplő személyek azonosítását lehetővé tevő adatokat milyen módon kell törölni. A 18. §-ban azonban a törvény fontosnak tartotta kiemelni, hogy a törlés nem járhat a megállapított tényállás sérelmével. A bírósági határozatok közzétételekor a döntést hozó bíróságot, a jogterület megnevezését és a határozat számát fel kell tüntetni.

A kegyelmi határozatban a kegyelemmel érintett bírósági ügyszám - tekintettel a 2005. évi XC. törvény 18. §-ában rögzített azon törvényi elvárásnak, hogy a tényállás az anonimizálás folytán nem sérülhet - olyan adatnak minősül, amely az érintett személy azonosítását nem zárja ki, így ez az adott összefüggésben személyes adatnak tekinthető.

Az Avtv. 3. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a törvény közérdekből - az adatok körének kifejezett megjelölésével - elrendelheti a személyes adat nyilvánosságra hozatalát, azonban minden egyéb esetben a nyilvánosságra hozatalhoz az érintett hozzájárulása, különleges adat esetében írásbeli hozzájárulása szükséges. Kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulást nem adta meg.

Amíg a bírósági határozatok nyilvánosságra hozatalát és annak módját törvény határozza meg, addig a köztársasági elnök kegyelmi határozatának nyilvánosságát külön jogszabály nem rendezi.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény tartalmazza a kegyelmi eljárás részletes szabályait, azonban a döntés nyilvánosságáról nem rendelkezik.

A köztársasági elnök határozatainak egy része a Magyar Közlönyben közzétételre kerül, azonban ez alól kivételt képeznek a kegyelmi és állampolgársági határozatok, amelyeket csak az érintettek kapnak kézhez. Ez is azt támasztja alá, hogy a kegyelmi határozatok nyilvánosságra hozatalára, azok kiadására kötelező - az alperest terhelő - külön jogszabályi előírás nincs.

Az adatvédelmi biztos is arra mutatott rá a 473/K/2007-3. számú állásfoglalásában, hogy az alperes kezelésében levő adatok közül közérdekű adatnak csak az minősül, hogy a köztársasági elnök hány kegyelmi kérelemről és milyen módon határozott, azonban arra nézve nincs jogszabályi előírás, mely szerint az alperes számára a kezelésében levő kegyelmi határozatok kiadását - a személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett - kötelezővé tenné.

A külön törvényi rendelkezés hiányának azért is van jelentősége, mert ezzel a kérdéssel már az Alkotmánybíróság is foglalkozott és a 31/1997. (V. 16.) AB számú határozatának indokolásában is azt fejtette ki, hogy jogszabályban kell előírni „melyik szervezet milyen eljárásban és milyen alakiség mellett közölje a kegyelmi határozatot”.

Tekintettel arra, hogy jelenleg a köztársasági elnök kegyelmi határozatainak nyilvánosságra hozatalára vonatkozóan nincs jogszabályi előírás, az Avtv. rendelkezéseit kell irányadónak tekinteni.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a köztársasági elnök kegyelmi határozatában kizárólag az érdemi döntés az, amely olyan közérdekű adatnak minősül, amelynek nyilvánosságra hozatalára, kiadására az alperes, mint adatkezelő az Avtv. 19. § (3) bekezdésének első mondata alapján köteles.

Az ezt meghaladó adatok olyan személyre vonatkozó, az érintett beazonosítását lehetővé tevő adatok, amelyeket az érintett hozzájárulása hiányában felismerhetetlenné kell tenni.

Ebből következően kizárólag az az adat válik megismerhetővé, hogy a köztársasági elnök a kegyelmi jogkör gyakorlása során a kérelemnek helyt adott-e vagy sem, így a felperes a megismerésre irányuló kérelem teljesítése esetén sem juthat más adatokhoz az anonimizált kegyelmi határozatok alapján.

A köztársasági elnök érdemi döntését tartalmazó információ a felperes által sem vitatottan az alperes honlapján megismerhető, azt az alperes nyilvánosságra hozza és ezzel a közérdekű adatok nyilvánosságra hozatalára vonatkozó kötelezettségének eleget tesz, tehát az alperes tájékoztatást ad arról, hogy a köztársasági elnök hány esetben döntött kegyelmi kérelemről, hány esetben részesítette kegyelemben a kérelmezőt és hány feltételhez kötött kegyelem született.

Mindezekből következően a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperest az általa nyilvánosságra hozott statisztikai adatokon túl - külön törvényi rendelkezés hiányában - nem terheli olyan kötelezettség, ami alapján az egyedi kegyelmi

határozatok kiadására kötelezhető lenne, figyelemmel arra is, hogy a felperes a már nyilvánosságra hozott adatokon kívül az anonimizált határozatok közzététele esetén sem jutna további információhoz.

Ezen fenti indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a felperes keresetét alaptalannak ítélte, ezért azt az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatásával elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az eljárásban felmerült költségekről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint döntött, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra és arra, hogy az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o.) pontja alapján illetékmentes.

, 2012. április 24.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő